

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 31330-12-14 יעקובי נ' דדון

ת"א 49417-01-15 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אבי סתיו

התובע בת"א 31330-12-14

ליאור יעקובי

והנתבע בת"א 49417-01-15:

נגד

הנתבעת בת"א 31330-12-14

מיכל דדון

והנתבעת בת"א 49417-01-15:

פסק דין

לפניי שתי תביעות, מזה ומזה, בעילה של לשון הרע, וזאת על רקע פרסומים ודברים שנאמרו כחלק מסכסוך בין מנהלת בית ספר לגורמים בוועד ההורים של בית הספר.

רקע

1. הנתבעת בת"א 31330-12-14 והתובעת בת"א 49417-01-15 ("המנהלת"), כיהנה החל משנת 2010 כמנהלת בית הספר "קריית אומנים" ברמלה. מר ליאור יעקובי, התובע בת"א 31330-12-14 והנתבע בת"א 49417-01-15, ורעייתו, גב' אוסי יעקובי, היו הורים לתלמידים בבית הספר. גב' יעקובי הייתה חברה בוועד ההורים הבית ספרי משנת הלימודים תשע"א ועד שנת הלימודים תשע"ד, כאשר בשנים תשע"ג ו-תשע"ד היא כיהנה כיו"ר ועד ההורים. מר יעקובי היה גם הוא חבר ועד ההורים משנת הלימודים תשע"ג, ולטענתו, אשר המנהלת חולקת עליה, הוא נבחר על ידי ועד ההורים כגזבר הוועד.

2. בסוף חודש אוגוסט 2013 התקבל דו"ח כספי של בית הספר לשנת הלימודים תשע"ג, אשר לטענת מר יעקובי עלה ממנו כי שנת לימודים זו הסתיימה בגירעון של 24,000 ש"ח, לעומת יתרה של 30,000 ש"ח בשנת הלימודים הקודמת. לדרישת ועד ההורים, התקיימה פגישה עם רואה החשבון המלווה את בית הספר על מנת לקבל הסבר לאופן יצירת הגירעון, אולם לטענת מר יעקובי לא התקבלו הסברים מספקים. מר יעקובי מפרט בתצהירו שורה ארוכה של מגעים ושיחות שהתנהלו, לטענתו, עם המנהלת ורואה החשבון בניסיון לברר את הנושא, אשר אינו רואה צורך להיכנס לפרטיהם. לטענת המנהלת, היא ורואה החשבון סיפקו את כל ההסברים הנדרשים, אולם מר יעקובי לא הניח לנושא, והחל להטריד אותה באופן אובססיבי ישיבה לאחר ישיבה בשאלות בעניין זה, תוך אימוץ טון תוקפני, מזלזל ומשפיל.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 14-12-31330 יעקובי נ' דדון

ת"א 15-01-49417 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

3. בשלב מסוים, לאחר שחש לטענתו כי הוא אינו מקבל מענה ענייני, פנה מר יעקובי בנושא זה לאגף תלונות הציבור במשרד החינוך, עם העתק לשר החינוך דאז, מר שי פירון. אגף תלונות הציבור העביר את הטיפול בנושא למפקחת ולפרנטיה התשלומים במחוז מרכז. לטענת מר יעקובי, על אף פניות רבות ופגישה עם פרנטיה התשלומים הוא לא קיבל מענה ענייני מגורמים אלו, ולפיכך פנה גם למנהלת המחוז ובהמשך גם למנכ"לית משרד החינוך. משגם פניות אלו היו ללא הועיל, כך לטענת מר יעקובי, הוא פנה לשר החינוך. בנוסף, פנה מר יעקובי בנושא זה לראש עיריית רמלה, ובשלב מסוים אף התקיימה בלשכתו של ראש העירייה פגישה בה הייתה נוכחת גב' יעקובי. לטענת מר יעקובי, כל הפניות והמגעים האמורים לא נשאו פרי.

4. לקראת תחילת שנת הלימודים תשע"ה החליט ועד ההורים – כך לטענת מר יעקובי – שלא לאשר את חוזר תשלומי ההורים עד שתסופקנה תשובות לשאלות שהועלו. ביום 2.9.2014 שלחה המנהלת הודעת דואר אלקטרוני לחברי הנהגת ההורים (נספח י"ט לתצהיר מר יעקובי), בה כתבה כי היא הבינה שהתקבלה החלטה שלא לחתום על חוזר התשלומים, וכי משמעות הדבר היא שהיא אינה רשאית לגבות תשלומי רשות למעט דמי ביטוח, כך שכל הפעילויות הקשורות לתשלומים אלו – "סל תרבות, טיולים, סיורים, מוזיאונים, קרן קרב, מסיבות וכל סעיף שהינו רשות/רצון" – יבוטלו. המנהלת ציינה כי לפני שהיא תוציא בעניין זה הודעה לכלל ההורים, היא רוצה לוודא כי אכן זו ההחלטה שהתקבלה, וכי היא התקבלה ברוב הנדרש.

5. פרשת אי החתימה על חוזר התשלומים וההודעה של המנהלת גרמה, כך נראה, לסערה בקרב חלק מההורים. בין היתר, ועד ההורים העירוני הודיע על הדחת גב' יעקובי מתפקידה כיו"ר ועד ההורים הבית ספרי ועל כך שבני הזוג יעקובי לא יוכלו למלא תפקידים בהנהגת ההורים בשנת הלימודים תשע"ה. מהלך זה נבלם על ידי משרד החינוך, אשר קבע כי לוועד ההורים העירוני אין סמכות בעניין זה.

6. בשלב זה, או מעט קודם לכן (התאריכים המדויקים לא הובהרו במשפט), החליט מר יעקובי לעלות שלב במאבק נגד המנהלת, ופרסם פניות בנושא לשר החינוך ברשת הפייסבוק. מספר ימים לאחר מכן קיבל מר יעקובי מכתב התראה מפני הגשת תביעה בגין לשון הרע מטעם בא כוחה של המנהלת. תחילה הסיר מר יעקובי את הפרסומים, אולם בהמשך, לאחר שלטענתו הבין כי מדובר בפרסום מותר, החזיר אותם.

7. באמצע חודש ספטמבר 2014 ניגש לתובע מר צחי אספרנסה, שהיה סגן יו"ר ועד ההורים בשנת הלימודים תשע"ד, וסיפר לו כי בשיחת טלפון שקיים עם המנהלת, שהוקלטה, סיפרה לו המנהלת כי היא גילתה שמר יעקובי פוטר ממקום עבודתו הקודם עקב מעילה בכספים. נוכח האמור, הגיש מר יעקובי תביעת לשון הרע נגד המנהלת על סך 100,000 ש"ח. זמן קצר לאחר מכן הגישה המנהלת את

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 14-12-31330 יעקובי נ' דדון

ת"א 15-01-49417 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

תביעתה היא נגד מר יעקובי על סך 100,000 ש"ח בגין הפרסומים בפייסבוק. הדיון בשתי התביעות אוחד.

8. להשלמת התמונה יצוין, כי במרץ 2015 הגיש מר יעקובי עתירה מנהלית נגד משרד החינוך, עיריית רמלה והמנהלת, במסגרתה עתר לסעדים שונים על רקע טענותיו כנגד התנהלות המנהלת בכל הנוגע לתשלומי הורים (עת"מ 15-03-32985). במסגרת הדיון בעתירה מונה רואה חשבון לבדיקת הטענות שהועלו בה, ובדו"ח שהגיש נקבע כי "בשנים תשע"ג-תשע"ה קיימים אי התאמות ואי דיוקים ברישום וניהול כספי המוסד". בהתייחסות של משרד החינוך נקבע, כי אי ההתאמות "אינן נובעות דווקא מהתנהלות לקויה" של המנהלת וצוינו גורמים נוספים שאפשר ותרמו לליקויים.

הפרסומים נושא התביעות

9. נפרט תחילה את הפרסומים עליהם נסמכת תביעת המנהלת. מדובר בשני פרסומים הכוללים פנייה לשר החינוך בעמוד שלו ברשת הפייסבוק. יצוין, כי תחילה הוגשה תביעת המנהלת בלא שצורפו לה הפרסומים שבגינם הוגשה התביעה, ואף בלא שפרסומים אלו צוטטו בכתב התביעה. לאחר שהוגשה בקשה לסילוק התביעה על הסף, ניתנה החלטת כב' הרשמת בה נקבע כי התביעה נעדרת את הפירוט הנדרש, וניתן אישור לתיקון כתב התביעה. לכתב התביעה המתוקן צורף פרסום אחד, שגם הוא קטוע וחלקי (הגם שנראה כי מבחינה כרונולוגית הוא השני שפורסם, הוא יכונה להלן - "**הפרסום הראשון**"). בהמשך התבקש ואושר תיקון כתב התביעה פעם נוספת, על מנת לצרף לתביעה פרסום נוסף ("**הפרסום השני**").

10. הפרסום הראשון הוא פרסום ארוך למדי, וכאמור המסמך שצורף, הכולל צילומי מסך, אינו כולל אותו במלואו. זו לשונו של הפרסום הראשון (בהשמטת השמות שאינם של בעלי הדין):

"כבוד השר לטיפולך הדחוף!!!

מנהלת בית הספר בו אני משמש כגזבר מאיימת בפגיעה בילדים כדי לחפות על התנהלות כספית שערורייתית.

רצ"ב הסבר שייצא היום להורים:

הורים יקרים, הסבר זה יוצא לאור מייל של מנהלת בית הספר בו היא מודיעה כי במידה ולא יאושר חוזר התשלומים ע"י יו"ר ועד ההורים, היא לא תגבה כספים מעבר לביטוח ולא תהיה שום פעילות בבית הספר (טיולים, קרן קרב, הזנה וכו').

למנהלת בית הספר אין בעיה עם כך שילדינו יהיו הקורבן אבל חשוב שתדעו את הנתונים ותראו כי אין מדובר במעידה חד פעמית אלא בדפוס התנהגות (מועלות פה מספר דוגמאות אך מדובר במקרים רבים נוספים):

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 14-12-31330 יעקובי נ' דדון

ת"א 15-01-49417 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

עובדה 1: תשלום על הזנה אינו קשור לחוזר התשלומים וליו"ר וועד הורים.

... (יו"ר וועד הורים עירוני): 'על פי ההנחיות מספיקים 40 הורים שישלמו ותוכנית הזנה תחל לפעול בבית הספר, המנהלות ביקשו להאריך את מתן האופציה להצטרפות לתוכנית עד 14/9, יצוין שעבור הזנה אין צורך בחתימת יו"ר בית הספר, התעריך נקבע ע"י הרשות 6.3 ₪ למנה'

עובדה 2: על מנת לשמור על האינטרס של ההורים והילדים, לניצול נכון ומיטבי של הכספים לטובת ילדינו, אנו כנציגי ההורים, בודקים את התכנית עליה מתבסס חוזר התשלומים בצורה יסודית (בעיקר לנוכח התנהלות כספית לא תקינה בשנים הקודמות), עד כה לא אושר החוזר עקב בעיות בתכנית הלא מסודרת ולא מפורטת אשר נשלחה ע"י מנהלת בית הספר.

מספר דוגמאות (וישנם סימני שאלה נוספים):

א. מדבקות - בתקציב אשר שלחה מנהלת בית הספר היתה דרישה למדבקות לתלמיד לתחילת שנה - עלות של 5 ₪ לתלמיד (סה"כ כ-2,750 ₪), עלות של הפקת מדבקות הינה באזור 300 ₪ - לאחר שהיו"ר ביקשה לדעת מדוע נדרש סכום כזה, טענה מנהלת בית הספר כי מדובר בטעות - בפועל מנהלת בית הספר לא הזמינה מדבקות

ב. בשנת תשע"ד התשלום לביקור במוזיאון רמלה היה בסך 4,843 ₪ + 5,000 ₪ נסיעות, בתכנון תשע"ה מיכל רוצה לאסוף לתשלום ביקור במוזיאון 11,400 ₪ ונסיעות 8,850 ₪ - למרות שבית הספר גדל מ-480 ל-550 תלמידים מה שאינו

[כאן חסר חלק מהפרסום - א' ס']

ג. סעיף מסיבות - בשנת תשע"ד נוצל סכום של כ-20 ₪ מתוך 24 ₪ אשר נגבו, מנהלת בית הספר רושמת 'מסיבות' - נישען על שנה שעברה' ועדיין מעוניינת לגבות 24 ₪ לתלמיד - אין הסבר או פירוט על מה

ד. טיולים - אין פירוט, אי אפשר לבדוק האם ישנו תכנון נכון וניצול נכון של כספי ההורים.

עובדה 3: התנהלות שנת תשע"ד לא היתה תקינה.

נושא

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 14-12-31330 יעקובי נ' דדון

ת"א 15-01-49417 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

1. מנהלת בית הספר גבתה סכום גבוה בכ-200 ₪ מהסכום אשר דווח למשרד החינוך (מופיע באתר "אפיק")

התייחסות מנהלת בית הספר הגברת מיכל דדון

9/3/2014

חוזר התשלומים של ביה"ס הינו בהתאמה מלאה לחוזר באתר אפיק

18/8/2014

הפער הינו גבייה בעבור קרן קרב – סכום הנאסף מההורים ועובר ישירות לרשות המקומית.

התייחסות גזבר – ליאור יעקובי

א. עובדתית מדובר בדיווח לא נכון של מנהלת בית הספר מכיוון שיש פער של כ-200 ₪ בממוצע בין..."

בנקודה זו מסתיים הפרסום הראשון במסמך שצורף לכתב התביעה, וכפי שניתן לראות סופו קטוע.

11. הפרסום השני, שצורף במלואו לכתב התביעה, אומר כך :

"שלום לכבוד השר מר שי פירון – מה עם ניקיון כפיים מבית?

מכיוון שלא הגבת על המייל אשר שלחתי אליך אעלה את תוכנו (אם נדרש כל יום) עד אשר תהיה התייחסות להתנהלות הלא תקינה אשר נמצאת תחת פיקוח משרדך. 'כבוד שר החינוך מר שי פירון. בבית הספר בו לומדים ילדיי ישנה מנהלת בשם מיכל דדון, אשר מעבר לניהול שלה (הכולל צעקות גם על הורים וילדים) אשר לגביה איני מנסה להתערב, מתנהלת בצורה לא תקינה, כלומר בניגוד לחוזר מנכ"ל, הן בהתנהלות שוטפת (כמו אי החזרת מבחנים) והן בהתנהלות הכספית - לא אפרט במייל, אך יש בידי הוכחות לכל טענותיי. חשוב לי לציין שבמקרה בו ההתנהלות היתה משתנה או לחלופין אם בית הספר היה פורח והיינו רואים כי הילדים מקבלים ערך מוסף – הייתי יכול לנסות להתעלם. וועד ההורים (בו אני חבר ובו משמשת אישתי כיו"ר) פנה בנושא זה הן למחלקת החינוך בעיריית רמלה והן למפקחת מחוז מרכז הגברת ... – לצערי לא התקבלו תשובות. לאחר מכן פניתי באופן אישי ופתחתי תלונה (תלונה אשר נפתחה בינואר 2013 ומספרה EUR-46349), אולם לצערי, כנראה עקב קשרים אישיים (ומדובר במנהלת בעלת קשרים רבים), המפקחת וכן רפרנטית התשלומים הגברת

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 31330-12-14 יעקובי נ' דדון

ת"א 49417-01-15 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

... דואגות לחפות על מנהלת בית הספר, למרות שיש בידי וגם הצגתי הוכחות להתנהלות לא תקינה (לדוגמא - גביה של 200 ₪ מעל המותר ומעל הסכום אשר דווח במערכת אפיק), התשובות אשר נותנת מנהלת בית הספר ואותן מסכימות לקבל המפקחת והרפרנטית, לא ענייניות בחלקן ובחלקן מדובר בשקרים (אני יכול לגבות את דבריי בעובדות ומוכן לעמוד כנגד תביעת לשון הרע) כפי שגם הוכחתי להן בהתייחסות לתשובות המנהלת. אני פונה אליך במקביל לפנייה מתוכננת לתקשורת מכיוון שקצתי ב"מריחות" (להתכתבויות היו מכותבות גם מנהלת מחוז מרכז הגברת ... ומנכ"לית משרד החינוך הגברת ...) ומכיוון שלך אני עדיין מאמין וכן נותן אמון ביושרה שלך וברצון שלך לקדם את החינוך, הילדים ומי שטוב במערכת החינוך ולא את מי שמקורב במערכת החינוך ולא משנה איך הוא מתנהל. אשמח להציג לך את כל הנתונים וההתכתבויות הרלוונטיים.

בכבוד רב ליאור יעקובי."

יוער, כי מעבר לפרסומים בפייסבוק טענה המנהלת בכתב התביעה כי מר יעקובי הפיץ עלונים המשמיצים אותה, אולם לטענה זו – המוכחשת על ידי מר יעקובי – לא הובאה כל ראיה, והיא לא נשנתה בסיכומים.

12. אשר לפרסומים שביסוד תביעתו של מר יעקובי, אלו מתייחסים לדברים שנאמרו על ידי המנהלת למר אספרנסה בשיחת טלפון. מדובר בשיחה ארוכה למדי, שהתקיימה על רקע הטענות שהעלה מר יעקובי נגד המנהלת, והוקלטה על ידי מר אספרנסה (לדבריו, כל השיחות במכשיר הטלפון הנייד שלו מוקלטות). במסגרת השיחה, ציינה המנהלת לגבי מר יעקובי כך:

"אני גם גיליתי צחי שבמקום העבודה הקודם שלו הוא מעל. אני, יש משפט שאומר: [ב]מומו [פוסל אתה יודע, זה בדיוק זה. זה בדיוק זה. מבין בכספים? מי שמבין בכספים לא מועל בחברה שהוא עובד בה. תעשה לי טובה".

יודגש כבר עתה, כי אין חולק שמדובר באמירה לא נכונה, וכי מר יעקובי לא היה מעורב במעשה מעילה כלשהו.

הדיון בהליך

13. כזכור, כתב התביעה בתביעת המנהלת תוקן פעמיים, ולהלן כשנתייחס לכתב התביעה הכוונה היא לכתב התביעה המתוקן בשנית. בכתב התביעה הובאו ציטוטים מסוימים מהפרסומים השונים, אולם לא נעשה ניתוח פרטני של הלשון הרע העולה מהקטעים שצוטטו. הטענה המרכזית בכתב

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 31330-12-14 יעקובי נ' דדון

ת"א 49417-01-15 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

התביעה הייתה, כי הפרסומים בכללותם פוגעים בשמה הטוב של המנהלת, כאשר הטענה העיקרית הייתה שמי שקורא את הפרסומים מתרשם שהמנהלת גנבה ומעלה בכספים.

14. בקדם המשפט שהתקיים לאחר הגשת תצהירים אמר תחילה בא כוחה של המנהלת כי: "אני מבהיר כי הטענה שלנו בתביעה שלנו היא שמהפרסומים בפייסבוק עולה שהמנהלת] מעלה בכספים ונלחמת בילדים. אין לנו כוונה להיכנס לפרטים העובדתיים הפרטניים שמופיעים בפרסומים" (עמ' 3, שורות 12-13 לפרוטוקול). אולם, בהמשך הדיון שינה עורך הדין את טעמו וטען כך: "אני מבהיר שישנן גם טענות עובדתיות שמופיעות בפוסטים שלטענתנו אינן נכונות, וזאת מעבר לטענתי שמכלול הפרסום עולה כדי לשון הרע" (עמ' 4, שורות 12-14 לפרוטוקול).

15. נוכח עמדתו של בא כוחה של המנהלת, ומכיוון שלהתרשמותי יריעת המחלוקת שנפרשה בתצהירי הצדדים הייתה רחבה מזו הדרושה לבירור התביעה, ניתנה על ידי החלטה לפיה יגיש בא כוחה של המנהלת הודעה "בה יתייחס לכל הפרטים המופיעים בפרסומים נושא התביעה, ויבהיר האם לטענתו] מדובר בפרטים שאינם נכונים. יודגש, כי לא יהיה בכך כדי לגרוע מטענה לפיה פרסומם של פרטים אלה או מכלול הפרסום עולה כדי לשון הרע". עוד נקבע, כי לאחר שתוגש ההודעה יודיע בא כוחו של מר יעקובי אלו מבין הראיות שהוגשו על ידו נדרשות לצורך הכרעה בתביעה. על אף האמור בהחלטתי, לא הגיש בא כוחה של המנהלת הודעה כלשהי, ובפתח דיון ההוכחות ציין כי "לא הגשתי הודעה מכיוון שאני לא מתכוון להתייחס לפרטיהם של הפרסומים, אלא רק לרושם הכללי שלהם".

16. במסגרת דיון ההוכחות העידו מטעם מר יעקובי הוא עצמו, גב' יעקובי ומר צחי אספרנסה. מטעם המנהלת העידו היא עצמה וכן גב' רויטל באוך, מחנכת בבית הספר; גב' לילך אשר, סגנית המנהלת; וגב' רוני בן חיים, שהייתה מורה מחליפה בבית הספר. לאחר שכל ניסיונותי להביא את הצדדים לכלל הסכמה לא עלו יפה, הגישו הצדדים את סיכומיהם, ועתה הגיעה עת ההכרעה.

דיון והכרעה – תביעת המנהלת

17. בע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558 (2004) ("עניין הרציקוביץ'") עמד בית המשפט העליון על ארבעת שלבי הבדיקה של עוולת לשון הרע (עמ' 568):

"ניתוח ביטוי במסגרת עוולת לשון הרע נעשה בארבעה שלבים: בשלב הראשון, יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר, כלומר יש לפרש את הביטוי באופן אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת... בשלב השני, יש לברר, בהתאם לתכלית החוק לאיזונים חוקתיים, אם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו-2 לחוק... בשלב השלישי, בהנחה שעברנו את המשוכה השנייה, יש לברר אם עומדת

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 31330-12-14 יעקובי נ' דדון

ת"א 49417-01-15 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

למפרסם אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13-15 לחוק. השלב האחרון הוא שלב הפיצויים."

הנה כי כן, ראשית חוכמה עלינו לבחון מהי המשמעות העולה מהפרסומים עליהם מתבססת תביעת המנהלת. טענתה העיקרית של המנהלת היא, כי מקריאת הפרסומים עולה שהיא שלחה את ידה בכספי בית הספר, וכי היא מנהלת מלחמת חורמה על מנת לחפות על כך, תוך פגיעה בילדים. האם אכן כך הוא?

18. אמת המידה לפיה נבחנת המשמעות העולה מהפרסום היא אובייקטיבית. בית המשפט בוחן מהי המשמעות של הפרסום בעיניו של הקורא הסביר (ע"א 3322/16 איי די איי חברה לביטוח בע"מ נ' לשכת סוכני ביטוח בישראל, פסקה 24 לפסק דינו של השופט עמית (30.4.2017)). כאשר נותר ספק, יש להעדיף את הפרשנות לפיה אין מדובר בלשון הרע (עניין הרציקוביץ', עמ' 570). גם אם האדם מושא הפרסום נפגע ממנו, ברמה הסובייקטיבית, מכיוון שהוא חש שמיוחסת לו בגדרו האשמה מסוימת, אין די בכך, אלא יש לבחון אם זו אכן המשמעות האובייקטיבית העולה מהפרסום (ע"א 3322/16 הנ"ל, פסקה 24).

19. בענייננו, המנהלת העידה כי תחושתה הייתה שמיוחסת לה מעילה בכספים, ואיני מפקפק שזו אכן הייתה תחושתה. עוד מפנה המנהלת לעניין זה לעדותה של גב' בן אשר, אשר העידה כי כאשר נכנסה ללמד בכיתה ג' אמר לה אחד התלמידים, בתמימות של ילדים, כי הוא יודע שהמנהלת עזבה מכיוון שהיא גנבה (עמ' 20, שורות 27-30). גב' בן אשר הוסיפה כי עד היום הם מתמודדים עם שמועות (לא נכונות) כי הכריחו את המנהלת לעזוב על רקע פרשה זו. גב' באוך העידה על שאלות ותהיות בקרב הורים של תלמידים בבית הספר בקשר לנושא, אף כי לא טענה כי הללו סברו שמיוחסת למנהלת התנהלות הפוגעת בטוהר המידות (עמ' 22 לפרוטוקול). אלא שכאמור בתחושתה הסובייקטיבית של המנהלת אין די, וגם אם אניח שמי מהילדים או מההורים קיבל את הרושם כי זו האשמה המיוחסת למנהלת – הגם שהדבר לא הוכח ובוודאי שלא הוכח כי רושם זה נובע מהפרסומים נושא התביעה – אין בכך כדי להכריע בדבר משמעותם האובייקטיבית של הפרסומים.

20. עיון בפרסומים הארוכים שהעלה מר יעקובי לרשת הפייסבוק מעלה כי בשום מקום לא מיוחסת למנהלת גניבה, מעילה, שליחת יד בכספים או התנהלות הכרוכה בפגיעה בטוהר המידות. הפרסומים כוללים שורה ארוכה של טענות עובדתיות "יבשות" – אשר לא נטען שהן אינן נכונות או שיש בעצם העלאתן משום לשון הרע – ולצד זה קביעה כי מדובר בהתנהלות "שערורייתית", "ב"דפוס התנהגות", "בהתנהלות כספית לא תקינה" וכדומה. בשום מקום לא מופנית כלפי המנהלת, ולו ברמז, האשמה כי גנבה כספים או כי התנהלה באופן בעייתי בתחום טוהר המידות. יתרה מזו, בהתחשב בכך שהפרסום הראשון מפרט באריכות את הטענות הקונקרטיות כלפי המנהלת, הקורא יכול להתרשם מטיב הטענות. מכל מקום, לאחר שעיינתי עיין היטב בפרסומים נושא התביעה אני סבור כי האדם

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 31330-12-14 יעקובי נ' דדון

ת"א 49417-01-15 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

האובייקטיבי הנחשף להם אינו מייחס להם משמעות לפיה המנהלת מואשמת בכך ששלחה ידה בכספים, אלא רק בהתנהלות שאינה תקינה.

לא למותר לציין, כי גם בדיון בפניי הדגיש מר יעקובי כי אינו מייחס למנהלת גניבה או שליחת יד בכספים. זאת ועוד, מהמסמכים שצורפו עולה כי כאשר באחת מההתכתבויות בין חברי ועד ההורים טענה אחת האימהות כלפי מר יעקובי כי הוא מאשים את המנהלת בגניבה, הבהיר מר יעקובי מיד כי הוא אינו מייחס לה דבר כזה.

21. מסקנתי היא, אפוא, כי הפרסומים אינם מייחסים למנהלת התנהלות בעייתית בתחום טוהר המידות. הם כן מייחסים למנהלת התנהלות כספית לא תקינה. האם יש בכך משום לשון הרע? לכאורה, גם טענות אלה עשויות לעלות כדי הגדרת לשון הרע בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 ("חוק איסור לשון הרע"). אולם, לא נטען שבעצם העלאת הטענות הפרטניות ה"יבשות" המתייחסות לניהול הכספי יש משום לשון הרע, ודומה שאילו היה הדבר נטען היה מקום להכיר בקשר לכך בקיומן של הגנות הקבועות בחוק. אשר לתארים שמר יעקובי בחר להצמיד לטענות אלו (כגון כי מדובר בהתנהלות "שערורייתית"), אני סבור כי יש לראות בהם משום הבעת דעה, שאינה עולה כדי לשון הרע (לכך שגם בשלב הבדיקה הראשון יש חשיבות לשאלה אם מדובר בהבעת דעה ראו, עניין הרציקוביץ', עמ' 575). יודגש, כי לא נטען – מכל מקום לא במפורש – כי גם תחת הנחה שלא עולה מהפרסומים כי המנהלת מואשמת בשליחת יד בכספים, יש בהם משום לשון הרע (וראו דברי בא כוחה של המנהלת בעמ' 3, שורות 12-13 לפרוטוקול).

22. המנהלת טוענת, כי מהפרסומים עולה שהיא פוגעת בילדי בית הספר ומנהלת נגדם מלחמת חורמה. אין זה ברור אם מדובר בטענה לרושם נפרד העולה מהפרסומים, או שזה היבט מסוים של הטענה כי מהפרסום עולה שהמנהלת מעלה בכספים. כך או אחרת, מעיון בפרסומים עולה, כי ההתייחסות המפורשת היחידה לפגיעה בילדים היא בתחילת הפרסום הראשון, שם נאמר שהמנהלת מאיימת בפגיעה בילדים על מנת לחפות על התנהלותה הכספית. מעבר לכך שלא נאמר שהמנהלת פוגעת בילדים אלא שהיא "מאיימת" לעשות כן, טענה זו אינה נשארת בחלל האוויר, ולאחר מכן מר יעקובי מפרט כי כוונתו היא להודעתה של המנהלת כי לא תאשר את תשלומי הרשות. היינו, הקורא הסביר מבין כי הטענה לגבי פגיעה או איום בפגיעה בילדים מתייחסת לטענה עובדתית קונקרטית. בהתחשב בכך, סבורני כי הטענה שפעולה מסוימת, אשר לגבי עצם פרסומה לא נטען שהוא לשון הרע, יש בה משום פגיעה בילדים (וליתר דיוק, איום בפגיעה בילדים) אינה אלא הבעת דעה, שאינה עולה כדי לשון הרע.

23. הנה כי כן, לא מצאתי כי יש במכלול הפרסומים, כאשר הם נקראים בעינו של הקורא הסביר, את המשמעות אשר המנהלת מייחסת להם. מעבר להתייחסות למכלול הפרסומים, ניתן היה לעבור ולבדוק האם יש בטענות שונות השזורות לאורך הפרסומים (כגון הטענות לגבי קשרים של המנהלת,

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 14-12-31330 יעקובי נ' דדון

ת"א 15-01-49417 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

דרך ניהול הכוללת צעקות וכדומה) משום לשון הרע. אלא שכפי שפורט לעיל, המנהלת התבקשה להגיש הודעה המפרטת מהם בדיוק לטענתה הפרטים בפרסומים שאינם נכונים ולא עשתה כן, ובפתח דיון ההוכחות הבהיר בא כוחה כי הוא לא מתכוון להתייחס לפרטי הפרסומים אלא רק לרושם הכללי שלהם. משכך, אין להידרש לשאלה האם יש בפרסומים משום לשון הרע, מעבר לטענה כי עולה מהם, במכלול, שמיוחסת למנהלת שליחת יד בכספים – טענה אותה יש לדחות (על החשיבות שבפירוט מדויק של הפרסום שבגיניו מיוחסת לנתבע עוולה של לשון הרע ראו, רע"א 2291/12 **הלפרין נ' איצקוביץ** (25.6.2012)).

24. לסיכום הדיון בתביעת המנהלת: הטענה העיקרית של המנהלת היא כי מהפרסומים עולה הרושם כי היא מעלה בכספים תוך ניהול מלחמת חורמה נגד הילדים. לדעתי, קריאה של הפרסומים בעיניו של הקורא הסביר – כפי שיש לעשות בדוננו בתביעת לשון הרע – אינה מעלה משמעות כזו. לא נטען, כי בעצם העלאת הטענות הפרטניות לעניין אי סדרים בהתנהלות הכספית יש משום לשון הרע. הכינוי של ההתנהלות העולה מעובדות אלו כ"שערורייתית" וכדומה הינו בגדר הבעת דעה על אותן עובדות. אשר לפרסומים הפרטניים האחרים שהיו עשויים, אולי, להקים עילת תביעה של לשון הרע, המנהלת ויתרה על האפשרות להתבסס עליהם בכך שלא הגישה הודעה המפרטת את טענותיה בעניין זה.

25. הנה כי כן, תביעתה של המנהלת נכשלת כבר בשלב הבדיקה הראשון, ואין צורך להיכנס לשאלה אם עומדת למר יעקובי איזו מההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע. בכך אין כדי לומר, כמובן, כי הפרסום היה ראוי. ניתן בהחלט לתהות האם הביקורת שהפנה מר יעקובי כלפי המנהלת פרופורציונאלית לאי הסדרים בהם מדובר, ואזכיר כי לא מיוחסת למנהלת התנהלות הפוגעת, ולו במעט, בטוהר המידות. לזכותו של מר יעקובי ייאמר, כי הוא פנה לפרסום הטענות רק לאחר שנעשו על ידו פניות רבות לגורמים הרלוונטיים ברשויות, לטענתו בלא שהדבר נשא פרי, ולאחר שלסברתו הוא לא קיבל תשובות מספקות מהמנהלת ולא נחה דעתו כי הלקחים הופקו. בהקשר זה יש להוסיף, כי בשלב מסוים סירבה המנהלת להיפגש עם מר יעקובי, לטענתה מכיוון שלא נבחר כדין לגזבר הוועד, ואפשר שעמדה זו תרמה להסלמת ההתנהלות. על אף האמור, ניתן בהחלט לתהות האם היה מקום לפנות לניהול המאבק על גבי רשת האינטרנט, באופן ובדרך בו הוא נוהל, וניתן בהחלט לסבור כי מוטב אילו היה מר יעקובי ממשיך לנהל את המאבק – ככל שסבר שמוצדק לנהלו – מול הגורמים הרלוונטיים במשרד החינוך, ובמידת הצורך תוך פנייה לערכאות משפטיות, כפי שאכן עשה בהמשך. אלא שבכך אין די, וגם אם אקבל את טענתה של המנהלת כי מר יעקובי פיתח אובססיה בעניין זה, אין בכך כדי להפוך את הפרסומים האמורים ללשון הרע. עם זאת, וכפי שאפרט להלן, אני סבור שיש לראות בפרסומים אלו משום "נסיבה מקלה" בכל הנוגע לתביעתו של מר יעקובי.

לאור כל האמור, דין תביעת המנהלת להידחות.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 14-12-31330 יעקובי נ' דדון

ת"א 15-01-49417 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

דיון והכרעה – תביעת מר יעקובי

26. כזכור, בבסיס תביעתו של מר יעקובי עומדים דברים שנאמרו על ידי המנהלת למר אספרנסה בשיחת טלפון שהוקלטה, לפיהם התגלה כי מר יעקובי מעל בכספים במקום העבודה הקודם שלו. מר יעקובי טען שהדברים נאמרו לאדם נוסף, אולם אותו אדם לא זומן לעדות ולא הובאה לכך כל הוכחה. לפיכך, נקודת המוצא שלי היא כי הדברים נאמרו למר אספרנסה בלבד. מר אספרנסה העיד כי במשך יומיים הסתובב עם תהיות בקשר למר יעקובי, ולאחר מכן עימת אותו עם טענתה של המנהלת, וכאשר הוא הכחיש זאת הוא האמין לו.

27. אין מחלוקת כי לטענה שמר יעקובי מעל בכספים במקום עבודתו אין כל שחר. המנהלת מודה כי מדובר בהתבטאות אומללה, ולטענתה הדברים נאמרו על רקע סערת הנפש בה הייתה מצויה בעקבות הפרסומים שהעלה מר יעקובי לרשת הפייסבוק, ומתוך תפיסה שלה באותה עת את מר אספרנסה כמי שהיא יכולה לשפוך את ליבה בפניו.

28. אין, ולא יכולה להיות, מחלוקת על כך שמדובר בלשון הרע כהגדרתה בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע. מדובר בפרסום שיש בו, באופן ברור, כדי להשפיל ולבזות את מר יעקובי, ואף כדי לפגוע בעיסוקו. המנהלת לא טענה כי עומדת לה איזו מההגנות המנויות בסעיפים 14-15 לחוק איסור לשון הרע. בסיכומיה טענה המנהלת כי עומדת לה טענת הגנה של "זוטי דברים". לכאורה יש ממש בטענת מר יעקובי כי מדובר בהרחבת חזית, ומכל מקום יש לדחות טענה זו גם לגופה, ככל שהיא מכוונת לעצם הטלת האחריות, נוכח החומרה הרבה שבהאשמה שיוחסה למר יעקובי.

29. מר יעקובי טוען בסיכומיו, כי אין לקבל את טענת המנהלת כי היא הייתה בסערת נפש, וכי מטרתה הייתה לפגוע בו, כך שמתקיימת עילה לפסיקת כפל הפיצוי ללא הוכחת נזק, בהתאם לסעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע. מר יעקובי מצביע על כך שבתחילת השיחה מציינת המנהלת כי היא גילתה דבר מה על עברו של מר יעקובי, ומר אספרנסה מנסה להניא אותה מלהתייחס לכך. עוד נטען ביחס למשפטים מסוימים בשיחה שנאמרו על ידי המנהלת, כי עולה מהן שהמנהלת לא הייתה במצב נפשי מעורער.

30. לא מצאתי מקום להטיל ספק בטענת המנהלת לגבי מצבה הנפשי באותה עת, ולכך שלתפיסתה מר אספרנסה היה אדם שבפניו היא יכולה לשפוך את מר ליבה. השיחה של המנהלת עם מר אספרנסה היא ארוכה למדי, ולא ייפלא כי פה ושם משתבצות אמירות שלא ניתן ללמוד מהן, בעומדן בפני עצמן, על מצב נפשי קשה. מקובלת עלי טענת המנהלת כי היא הייתה בסערת נפש, וכי היא ניצלה את השיחה עם מר אספרנסה כדי לפרוק את טענותיה ותחושותיה. העובדה שהמנהלת "מתעקשת" לשתף את מר אספרנסה במה שגילתה, כביכול, לגבי עברו של מר יעקובי אינה מלמדת, לדעתי, בהכרח על תוכנית קרה ומחושבת לפגוע במר יעקובי, כפי שנטען על ידו, והיא מתיישבת היטב

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 31330-12-14 יעקובי נ' דדון

ת"א 49417-01-15 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

גם עם מצב נפשי של אדם המרגיש צורך עז להביע את אשר על ליבו. בכך אין, כמובן, כדי לשחרר את המנהלת מאחריות לדברים, אולם הדבר מהווה לטעמי שיקול מסוים לקולה.

31. אשר לטענה ל"כוונה לפגוע", זו מבוססת על אמירה של המנהלת בחקירה הנגדית כי היא ביקשה "לנקום" [במר יעקובי] בשיח מול צח"י (עמ' 38, שורה 30 לפרוטוקול). אולם, להבנתי, אין לפרש את הדברים כהודאה בכך שהיא התכוונה להרע לו במובן שאליה מתייחס הסעיף, אלא כביטוי המסמן את עוצמת הרגשות השליליים שהיא חשה כלפי מר יעקובי במועד השיחה. אכן, כל פרסום שיש בו לשון הרע עלול לפגוע, מעצם הגדרתו, במושא הפרסום, וניתן לטעון שבעצם הפרסום יש משום כוונה של המפרסם לפגוע. אלא שעל מנת שיחול יסוד ה"כוונה לפגוע" נדרש כי תהיה בו חומרה מיוחדת של התנהגות זדונית או כוונת פגיעה "ממשית" (ראו, רע"א 5022/15 הרב אמנון יצחק נ' דנון תקשורת בע"מ, פסקה 8 (8.9.2013)). בנסיבות העניין לא הייתה חומרה מיוחדת כזו, ולפיכך איני סבור כי סעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע חל על ענייננו.

32. משנקבע כי מדובר בלשון הרע אשר לא מתקיימת לגביה הגנה הפוטרת מאחריות, יש להידרש לשאלת גובה הפיצוי. מר יעקובי לא ניסה להוכיח נזקים שנגרמו לו, אלא טען לפיצוי ללא הוכחת נזק לפי סעיף 7א לחוק איסור לשון הרע. לעניין זה יש לשקול מחד גיסא את חומרת המעשה שיוחסה למר יעקובי במסגרת הדברים שנאמרו על ידי המנהלת, ומאידך גיסא את העובדה שמדובר בפרסום בפני אדם אחד בלבד; את העובדה שלאחר יומיים בלבד השתכנע אותו אדם כי אין ממש בדברים; ואת העובדה שהדברים נאמרו כתגובה לפרסומים קשים שהפיץ מר יעקובי בקשר למנהלת, אשר גם אם אינם עולים כדי לשון הרע יש להתחשב בהם במידה מסוימת. בהתחשב בשיקולים האמורים ובמכלול נסיבות העניין, אני סבור כי יש לפסוק פיצוי ללא הוכחת נזק בסך 10,000 ש"ח.

33. אעיר, כי בדיון בפניי במסגרת המאמצים להגיע להסכמות תיארו בני הזוג יעקובי (מחוץ לפרוטוקול) את הנזקים הקשים שנגרמו להם, לטענתם, כתוצאה מהפרשה, כאשר לדבריהם הם נאלצו לעבור לעיר אחרת בשל כך. נזקים נטענים אלו אינם קשורים לפרסום נושא התביעה, ואין מקום להביאם בחשבון במסגרת פסיקת הפיצוי.

על כן, יש לקבל את תביעת מר יעקובי בחלקה, ולחייב את המנהלת לפצותו בסכום של 10,000 ש"ח.

סוף דבר

34. לאור כל האמור, התביעה בת"א 49417-01-15 נדחתה; ואילו התביעה בת"א 31330-12-14 מתקבלת בחלקה. המנהלת תשלם למר יעקובי סך של 10,000 ש"ח. בנוסף, תשלם המנהלת למר יעקובי הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בשתי התביעות בסך כולל של 15,000 ש"ח.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 14-12-31330 יעקובי נ' דדון

ת"א 15-01-49417 דדון נ' יעקובי

תיק חיצוני:

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, ט' חשוון תשע"ח, 29 אוקטובר 2017, בהעדר הצדדים.

אבי סתיו, שופט